

קול יעקב

זמני השבת באלעד:

הדלקת נרות: 19: 22

צאת שבת: 20: 33

זמן ר"ת: 21: 18

עלון מס' 137 | י"א בתמוז |
תשפ"ג | 3 שנה

מטעמים לשולחן שבת

לחצולות:	לע"נ:	לדפי"ש:
כל	יורם בן מרים ~	רפאל
משפחת דרשן	אהובה	דוד בן אודליה ~
	בת חיה ~ ניסים	ישי בן שושנה
	בן יצחק ת.צ.צ.ה.	

ולרפואת כל חולי ישראל

עצם קושי הקימה מהנפילה, הינה עצמה "תשובת המשקל"

וכן מובא בשו"ת "בנימין זאב" (סימן ע"ב) וז"ל: ונראה דאין להכביד על החוטא בסיגופים כפי מה שראוי לו, לפי שאין לך סיגופים גדולים ורעים בגופו מאשר סובל בכל יום שמסתלק מן ההנאות שהגויים שרויים בהם, והוא היה כבר שרוי בהם.

ובהקדמת ספר "ישמח משה" להגאון רבי משה טייטלבוים זצ"ל שהיה מופלג בדורו בנגלה ובנסתר - מובא וז"ל: אם עשה עבירות ונשתקע בהם, ובאחרונה עשה תשובה בחרטה ועזיבה לגמרי וכו', כיון שנשתקע בהן הרבה אם כן הפרישה בעצמה היא לו צער גדול, בכל עת שיצרו תוקפו לעשות המורגל, ואין לך "תשובת המשקל" גדולה מזה שהוא זוכה יצרו בכל פעם.

ויש לנו לבאר הכיצד נמלא את חובתנו להתחזק, הן קודם הנפילה - כדי שנדע להזהר לא ליפול, ולא פחות - עלינו להתלמד לאחר הנפילה - כיצד לקום ממנה, לא להתייאש, לא להתפעל וליפול לתמהון לבב, אלא להתאושש תיכף בהתחלה חדשה, ולהבין בינה שאין פחות נחת רוח לקודשא בריך הוא מהמתגבר ואינו חוטא מאשר אדם שנכשל ובכל זאת קם לקראת אביו שבשמים גם כשהוא חבול בפצעיו, ומתחנן על נפשו לאפשר לו להמשיך כחייל במערכה.

ומאירים לנו דברי רבנו הסטייפלר באחד ממכתביו, שהיום בימינו שהנסיונות כל כך מסובכים תקיפים ותכופים - אין תיקון גדול יותר לנפילה מאשר עצם הקושי של הקימה מהנפילה, עד כדי שיש בכך לתקן את הנפילה עצמה. כי בכך שקשה לו הקימה וממשיך הוא להלחם וסר מרע, זהו מהלך תיקון האדם ושלימותו, ואף שאפשר שיפול שוב.

משל ונמשל

מלא ביצירות אמנות יקרות, רהיטים עתיקים, ומהתקרה השתלשלה נברשת קריסטל יקרה, שהיא לבדה בשוויה היתה יכולה לממן את הישיבה לעשר שנים.

בעל הבית קיבל את האורח בסבר פנים יפות, הוא ראה את הסכמות הרבנים, הביע התעניינות ושאל אם יש לרב היכן ללון. משנענה בשלילה, הציע לרב ללון

מעשה בראש ישיבה מא"י שהלך לעשות קצת "שנורר" עבור הישיבה בחו"ל. הוא קיבל המלצות על הישיבה מכל גדולי הדור, וגם כתובות של יהודים עשירים נדיבים. ירד מהספינה בנמל, ומיד הלך עם כל המזוודות לכתובת הראשונה. היה זה בית ענק ומפואר, עם גינת נוי מדהימה, אגם ברבורים ובריכת שחיה. הוא נקש בדלת והוזמן להיכנס פנימה לפגוש את האדון. הבית היה

העלון מס' 137 | אין למרוא בתפילה ובקריאת התורה

בעל הבית החליט שלא לומר מילה לרב, לסדר את הכל מהר לפני שכולם יגיעו ולהמשיך כאילו לא קרה דבר. העשירים הגיעו והרב ירד ודרש דרשה נפלאה. בעל הבית והאורחים תרמו סכומים נכבדים, הרבה מעבר למה שחשב להשיג, כך יכול היה לחזור לארצו כבר למחרת.

בבוקר, לאחר התפילה וארוחה כיד המלך, הרב הודה לבעל הבית על האירוח הנפלא, על תרומתו הנכבדה ועל כך שארגן את כל העשירים שתרמו מכל הלב. לפני שיצא מפתח הבית, המארח ביקש מהרב לראות את החגורה של הרב. כאשר ראה את החבל שכרוך סביב מכנסיו, התעקש שהרב ישלם דולר וחצי עבורו. הרב שילם וביקש להבין מדוע העשיר מתעקש על כך. העשיר לקח אותו לחדר צדדי, שם היו שברי קריסטל ושברי פורצלן, ואמר: "אתה חתכת את החבל שהחזיק את נברשת הקריסטל היקרה. הנברשת נפלה, נשברה, שברה את הכלי הפורצלן היקרים ופצעה קשה שני משרתים. עלות הנזק כשני מיליון דולר, ואני ביקשתי רק דולר וחצי שזה עלות החבל שקשרת למכנסיים במקום חגורה..."

אצלו, בעליית הגג מעל הסלון, עד אשר ישיג את הסכום הדרוש ויחזור לארצו. הוא גם הציג שבמקום שהרב ילך ויכתת את רגליו בחיפוש אחר עשירים נדיבים, הוא יוכל לקרוא לכולם אליו לארוחת ערב מכובדת, בה הרב יישא דברים, ויקרא לכולם לתרום לאחזקת הישיבה. הרב כמובן הסכים מיד.

ביום המדובר, המשרתים הכינו את הסלון לסעודה המפוארת, וערכו את השולחנות בכלי פורצלן יקרים ברוב פאר והדר. בינתיים, בעליית הגג מעל הסלון, הכין הרב דרשה מיוחדת. כאשר הוא קם, הבחין כי המכנסיים מעט גדולים עליו. הוא רצה לשים חגורה, ומשלא מצא חשב לקשור חבל (החליפה הגדולה תסתיר, וככה לא יפלו לו המכנסיים באמצע הדרשה). הוא הבחין בחבל שיוצא מהרצפה וקשור לו בקיר, חתך את החבל במידה הרצויה וקשר למכנסיו. באותה שניה שהרב חתך את החבל, מנורת הקריסטל נפלה מהתקרה על השולחן, נשברה לרסיסים, שברה את כל כלי הפורצלן ופצעה שני משרתים שהיו זקוקים לטיפול רפואי. וחודש אשפוז בבית חולים על חשבון הברון.

אחת שאלתי

וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶאכָה ה' עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֶתְנָךְ (במדבר כ"ב, ל"ב), צִעַר בְּעֵלֵי זְוִיִּים וְדַאֲרִיזְתָּא, מֵאֲמֹרֵי: "עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֶתְנָךְ", וְהוּא עַל דְּרָךְ הַהִשְׁלָמָה לָנוּ, שְׂלֵא זְלַמְד מִדַּת הָאֲכֹרִיּוֹת, וְלֵא זְכָאִיב לְבַטְלָה לְלֵא תוּעֵלְת (מורה נבוכים ג'-י"ז)

ב) במקרה שהתרגגלת אינה שיכת לאף אדם, תדש הגאון רבי שמעון סופר וצ"ל, בספרו "התעוררות תשובה" (ח"ב סי' קנ"ז), שהרואה תתול הרודף אחר תרגגולים לטרפם - מתר ומצנה לחוס על התרגגולים, משום "צער בעלי חיים", ויש להצילם על ידי גרוש התתול ה"רודף"!

יש להוסיף, שבדרך כלל מזמנים לתתול מזונות (שכידוע מצויים לתתולים תדיר מאכלים באשפתות ובכל מקום שיש שיורי מאכל ודברים מאוסים), ממילא ראוי לחוס על הצפרים והתרגגולות ולהצילן, והתתול ילך וימצא את מזונו במקום אחר.

אדם הולך לתמו פרחוב, ולפתע מבחין בתתול, שאורב לתרגגלת (או יונה) על מנת לטרפה. התתול מתקדם בלאט לעבר הטרף, ומתעורר ספק בלב האדם - האם יש להציל את התרגגלת, על ידי הפחדת התתול ה"רודף" והברחתו, או שמא אין לגרש את התתול, כי זהו טבעו של עולם שהחיה התזקה אוכלת את החלשה, ואם פן מדוע שנתערב ונמנע מהחיה התזקה להשיג את מזונה...?

תשובה: (א) ראשית כל יש להדגיש, שבמקרה שהתרגגלת שיכת ליהודי מסים, בודאי שקיימת חובה להצילה מהתתול האורב לה, כדי למנוע הפסד מבצליה, פדין "השבת אבדה" עליה צוה התורה.

העכברים נושכים ומזיקים, אף על פי שאין להם הנאה בכך.

לסיכום: (א) אם החיה החלשה שעומדת להטריף שיכת ליהודי, מצוה להצילה, משום השבת אבדה. (ב) חתול העומד לטרוף עוף של הפקר, מצוה להבריחו כדי להציל את העוף. (ג) אם רודף החתול אחר עכבר, עדיף לאדם שלא להתערב, ולהניח לחתול לעסוק ב"מלאכתו".

(ג) אולם, במקרה שאורב החתול לעכבר על מנת לטרפו, נראה שבזה עדיף שלא להתערב, כי תפקיד החתול לנקר את הבתים מעכברים (בבא קמא פ', ולשון ה"שאלת יעב"ץ" א'-י"ז: "מלאכת החתול מרבה לצוד עכברים"), וכידוע, העכברים עוֹנִים ומזיקים לבני אדם, ובגמרא בהוריות (י"ג) נאמר שהעכברים "סוּן רע" - יצר לבם רע ביותר, שאפלו גלימי גיצי - גם בגדים וכלי בית, שאינם דברי מאכל,

הנכד שואל את הסבא: סבא, בן כמה אתה? - עונה לו הסבא: לא שואלים בן אדם מבוגר בן כמה הוא - אז בן כמה היית בשנה שעברה?

סגולה נפלאה שלא לשכוח אף פעם לומר "לדוד ה' אורי וישעי" - לצאת מבית הכנסת רק בסוף התפילה. בדוק ומנוסה.

אשתי שלחה אותי לסופר: "בבקשה תביא חלב, ואם יש יוגורט, תביא ש". כשחזרתי, שאלה אותי בתדהמה: "למה הבאת 6 חלב ??? עניתי: "היה יוגורט".

האמא נוזפת בילד: נו, למה אתה לא נכנס כבר להתרחץ?! - הילד: מתחשק לי להתאבל עכשיו על החורבן.

שמעתי הרבה קללות בחיי, אבל "אמן שיהיה לך אפצי' כשאתה אוכל קוסקוס" עובר כל גבול

לכבוד המפתחים של ווייז: אני יודע שהבטיחות מאוד חשובה לכם, אז אם אפשר להגדיל את הריבוע של "אינני הנהג", כי ממש מסוכן לחפש אותו כשאתה באוטוסטרדה על 90 קמ"ש.

4

